

prima instanță: I. Secrieru
instanța de apel: A. Minciuna, V. Sîrbu, V. Mihaila

dosarul nr. 3ra-255/18

DECIZIE

28 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de către Ion Grecu, reprezentat de avocatul
Angela Babără

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ion Grecu împotriva
Oficiului stării civile sect. Ciocana mun. Chișinău și Ecaterinei Cara (Grecu) cu
privire la contestarea actului administrativ și anularea actelor juridice

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2017, prin care
a fost admis apelul declarat de Ecaterina Cara (Grecu), casată hotărârea
Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 5 decembrie 2016 și emisă o nouă hotărâre
prin care cererea de chemare în judecată a lui Ion Grecu împotriva Oficiului Stării
Civile sect. Ciocana mun. Chișinău și Ecaterinei Cara (Grecu) a fost respinsă ca
nefondată

constată:

La 4 martie 2013, Ion Grecu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Oficiului stării civile sect. Ciocana mun. Chișinău cu privire la
contestarea actului administrativ și anularea actelor juridice.

În motivarea acțiunii a indicat că a încheiat căsătoria cu Ecaterina Cara
(Grecu) la XXXXX.

Comunică că ulterior a constatat că prin hotărârea Judecătoriei Ciocana
mun. Chișinău nr. 2-969/2004, căsătoria încheiată între el și Ecaterina Cara
(Grecu) a fost desfăcută.

Menționează că la 14 decembrie 2012 a depus o cerere la Judecătoria
Ciocana mun. Chișinău cu privire la prezentarea și eliberarea copiilor materialelor
dosarului nr. 2-969/2004.

Indică că prin răspunsul Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău nr. 10853 din 18 decembrie 2012 a fost informat că, verificând datele din dosarul nr. 2-969/2004, s-a constatat că la Judecătoria Ciocana mun. Chișinău la 26 mai 2004 a fost înregistrată cererea de chemare în judecată a Galinei Borta împotriva lui Ion Borta cu privire la desfacerea căsătoriei și căreia i-a fost atribuit numărul 2-969/2004, iar prin încheierea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău nr. 2-969/2004 din 24 iunie 2004 a fost încetat procesul civil pe motiv că reclamantul a renunțat la acțiune.

Astfel, consideră ca fals extrasul din hotărârea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău nr. 2-969/2004 din 24 iunie 2004 cu privire la desfacerea căsătoriei înregistrate la XXXXX între Ion Grecu și Ecaterina Grecu.

Invocă că prin interpelarea din 18 decembrie 2012 depusă la Oficiul stării civile sect. Ciocana mun. Chișinău, a solicitat eliberarea copiilor documentelor în baza cărora a fost întocmit actul de divorț între Ion Grecu și Ecaterina Grecu din XXXXX, trecut în Registrul actelor de stare civilă cu nr. XXXXX din XXXXX.

Prin răspunsul Oficiul stării civile sect. Ciocana mun. Chișinău nr. 17004 din 20 decembrie 2012 i-a fost adus la cunoștință că la 18 martie 2005, în temeiul cererii și extrasului din hotărârea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău nr. 2-969/2004 din 24 iunie 2004 cu privire la desfacerea căsătoriei, depuse la Oficiul stării civile sect. Ciocana mun. Chișinău de către reprezentantul lui Ion Grecu, a fost înregistrat actul de divorț nr. XXXXX din XXXXX pe numele lui Ion Grecu și Ecaterina Grecu.

Ulterior întocmirii actului de divorț, pe numele lui Ion Grecu a fost eliberat certificatul de divorț seria XXXXX nr. XXXXX.

Menționează că din răspunsul primit de la Oficiul stării civile sect. Ciocana, mun. Chișinău, rezultă și faptul că la 13 octombrie 2005 la cererea Ecaterinei Grecu a fost completat actul de divorț și eliberat certificatul de divorț seria XXXXX nr. XXXXX pe numele solicitantei, care la momentul depunerii cererii cu privire la desfacerea căsătoriei a prezentat extrasul din hotărârea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău nr. 2-969/04 din 24 iunie 2004.

Afirmă că la 22 ianuarie 2013 a depus la Oficiul stării civile sect. Ciocana mun. Chișinău o cerere prin care a solicitat anularea actului de divorț nr. XXXXX din XXXXX, recunoașterea nulității certificatului de divorț seria XXXXX nr. XXXXX și certificatului de divorț seria XXXXX nr. XXXXX.

Comunică că prin răspunsul Oficiului stării civile sect. Ciocana, mun. Chișinău nr. 864 din 26 ianuarie 2013 a fost recunoscut faptul că actul de divorț nr. XXXXX din XXXXX înregistrat la Oficiul stării civile sect. Ciocana mun. Chișinău este neîntemeiat, totodată menționând ca fiind imposibilă admiterea cerințelor din cererea prealabilă invocând în acest sens competența instanței de judecată.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 41, 42, 62 din Legea cu privire la actele de stare civilă, art. 3, 14, 16 din Legea contenciosului administrativ.

Solicită admiterea acțiunii, recunoașterea ca fiind neîntemeiat refuzul Oficiului stării civile sect. Ciocana, mun. Chișinău nr. 864 din 26 ianuarie 2013, anularea actului de divorț nr. XXXXX din XXXXX, recunoașterea nulității certificatului de divorț seria XXXXX nr. XXXXX și certificatului de divorț seria XXXXX nr. XXXXX.

Prin hotărârea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 21 martie 2013, a fost recunoscută nulitatea actului de divorț între Ion Grecu și Ecaterina Cara (Grecu), înregistrat de către OSC sect. Ciocana mun. Chișinău cu înscrierea nr. XXXXX din XXXXX înregistrat în temeiul extrasului din hotărârea judecătorească cu privire la desfacerea căsătoriei nr. 2-969 din 24 iunie 2004 și a certificatelor de divorț seria XXXXX nr. XXXXX și seria XXXXX nr. XXXXX, cu restabilirea situației existente până la încheierea acestor acte.

Prin încheierea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 26 ianuarie 2016 a fost respinsă cererea de revizuire depusă de avocatul Fiodor Cojocari în interesul Ecaterinei Cara împotriva hotărârii Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 21 martie 2013 ca fiind depusă tardiv.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 aprilie 2016, a fost admis recursul declarat de avocatul Fiodor Cojocari în interesul Ecaterinei Cara, casată încheierea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 26 ianuarie 2016, admisă cererea de revizuire depusă de avocatul Fiodor Cojocari în interesul Ecaterinei Cara, anulată hotărârea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 21 martie 2013 și remisă cauza la rejudecare.

Prin încheierea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 29 aprilie 2016 a fost atrasă în calitate de intervenient accesoriu Ecaterina Cara (Grecu).

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 1 august 2016 a fost admis demersul avocatului Andrei Cojocararu în interesele Ecaterinei Cara (Grecu) și atrasă în procesul civil Ecaterina Cara (Grecu) în calitate de copârât.

Prin hotărârea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 5 decembrie 2016, a fost admisă acțiunea parțial, recunoscute nule actul de divorț între Ion Grecu și Ecaterina Cara (Grecu), înregistrat la Oficiul stării civile sect. Ciocana, mun. Chișinău cu numărul de înregistrare XXXXX din XXXXX, certificatele de divorț seria XXXXX nr. XXXXX și seria XXXXX nr. XXXXX, eliberate în temeiul extrasului din hotărârea judecătorească cu privire la desfacerea căsătoriei nr. 2-969 din 24 iunie 2004.

În rest, în partea anulării răspunsului nr. 864 din 26 ianuarie 2013 a OSC sect. Ciocana, mun. Chișinău, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2017 a fost admis apelul declarat de Ecaterina Cara (Grecu), casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă ca nefondată.

La 22 ianuarie 2018, Ion Grecu, reprezentat de avocatul Angela Babără a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală, neîntemeiată și arbitrară.

La fel, consideră că în procesul examinării cauzei civile în ordine de apel, instanța de apel a cercetat și apreciat probele și materialele pricinii tendențios, preconcepțiv și eronat.

Având în vedere prevederile art. 16 alin. (1), (2), art. 24 alin. (3), art. 25 alin. (1) lit. b) din Legea contenciosului administrativ, art. 41, 42, 62 din Legea privind actele de stare civilă, consideră că afirmațiile sale se confirmă prin probe certe și documente incontestabile, care au stat la baza adoptării hotărârii primei instanțe.

Menționează că prima instanță a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, a aplicat corect normele de drept material și procedural.

Astfel, prima instanță corect a constatat faptul că o cerere de chemare în judecată cu privire la desfacerea căsătoriei dintre Ion Grecu și Ecaterina Cara (Grecu) nu a fost înregistrată la Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău.

Totodată, fiind stabilită și inexistența actului (hotărâre judecătorească), în baza căruia au fost eliberate certificatele de divorț contestate.

La 27 februarie 2018, Ecaterina Cara (Grecu), reprezentată de avocatul Danu Dogotari a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea acestuia cu menținerea deciziei contestate.

La 7 martie 2018, IP „Agenția Servicii Publice” a depus referință la cererea de recurs, solicitând menținerea hotărârii Judecătoria Chișinău sediul Ciocana din 5 decembrie 2016.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2017, în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea în vigoare a hotărârii primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

După cum rezultă din materialele cauzei, înaintând acțiunea în judecată împotriva Oficiului Stării Civile sect. Ciocana mun. Chișinău și Ecaterinei Cara (Grecu), Ion Grecu a solicitat recunoașterea ca fiind neîntemeiat refuzul Oficiului stării civile sect. Ciocana mun. Chișinău nr. 864 din 26 ianuarie 2013, anularea actului de divorț nr. XXXXX din XXXXX, recunoașterea nulității certificatului de

divorț seria XXXXX nr. XXXXX și certificatului de divorț seria XXXXX nr. XXXXX.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță, prin hotărârea din 5 decembrie 2016, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii și a recunoscut nule actul de divorț între Ion Grecu și Ecaterina Cara (Grecu), înregistrat la Oficiul stării civile sect. Ciocana, mun. Chișinău cu numărul de înregistrare XXXXX din XXXXX, certificatele de divorț seria XXXXX nr. XXXXX și seria XXXXX nr. XXXXX, eliberate în temeiul extrasului din hotărârea judecătorească cu privire la desfacerea căsătoriei nr. 2-969 din 24 iunie 2004. În rest, în partea anulării răspunsului nr. 864 din 26 ianuarie 2013 a Oficiul stării civile sect. Ciocana, mun. Chișinău, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Judecând apelul declarat de către Ecaterina Cara (Grecu), instanța de apel l-a considerat întemeiat și casând integral hotărârea primei instanțe, a emis o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă ca nefondată.

La adoptarea unei asemenea soluții, instanța de apel cu referire la prevederile art. 117 alin. (1), 131 alin. (1), 118 alin. (1), 121 CPC, a concluzionat că, deși s-a invocat statutul fals al extrasului din hotărârea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău nr. 2969/04 din 24 iunie 2004, la actele cauzei nu a fost anexat niciun act judecătoresc/sentință prin care s-ar constata caracterul fals al extrasului menționat.

A mai conchis instanța de apel că faptul pornirii urmăririi penale, nu reprezintă o probă suficientă pentru a constata actul ca fiind fals, or, prin prisma art. 212 alin. (1) CPP, materialele urmăririi penale nu pot fi date publicității decât cu autorizația persoane care efectuează urmărirea penală și numai în măsura în care ea consideră că aceasta este posibil, cu respectarea prezumției de nevinovăție.

Instanța de recurs constată, însă, că instanța de apel la adoptarea deciziei a aplicat eronat normele de drept material și a dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, pe când prima instanță, justificat, pronunțându-se asupra aspectelor importante, având în susținere cadrul legal aplicabil în speță, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii înaintate de către Ion Grecu.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține prevederile art. 41 din Legea privind actele de stare civilă nr. 100-XV din 26 aprilie 2001, potrivit cărora temeiurile pentru înregistrarea divorțului (desfacerii căsătoriei) sunt:

a) declarația comună a soților privind divorțul – dacă aceștia nu au copii minori comuni;

b) declarația unuia dintre soți privind divorțul și hotărârea (sentința) judecătorească – dacă celălalt soț este: - declarat incapabil; - declarat dispărut; - condamnat la privațiune de libertate pe un termen mai mare de 3 ani;

c) hotărârea instanței judecătorești cu privire la desfacerea căsătoriei.

În același timp, conform art. 42 alin. (1) și (2) din Legea privind actele de stare civilă nr. 100-XV din 26 aprilie 2001, înregistrarea divorțului în temeiurile prevăzute la art.41 lit. a) și b) are loc la organul de stare civilă în a cărui rază teritorială își au domiciliul ambii sau unul dintre soți ori la organul de stare civilă unde a fost înregistrată căsătoria. Înregistrarea divorțului în temeiul hotărârii judecătorești privind desfacerea căsătoriei are loc la organul de stare civilă din raza

teritorială a instanței judecătorești respective, atât la cererea foștilor soți, a unuia dintre ei, cât și în lipsa acestei cereri.

Iar potrivit art. 62 alin. (1) lit. a) din Legea privind actele de stare civilă nr. 100-XV din 26 aprilie 2001, anularea și recunoașterea nulității actelor de stare civilă are loc dacă întocmirea actului de stare civilă a fost neîntemeiată sau a fost făcută pe bază de acte false.

Prin prisma acestor prevederi legale, la caz se constată că căsătoria înregistrată între Ion Grecu și Ecaterina Grecu la XXXXX, de către Primăria Durlești mun. Chișinău cu nr. XXXXX, a fost desfăcută prin actul de divorț, înregistrat la Oficiul stării civile sect. Ciocana mun. Chișinău cu numărul de înregistrare XXXXX din XXXXX.

Se mai constată că temei de înregistrare a actului de divorț între Ion Grecu și Ecaterina Grecu a constituit extrasul din hotărârea judecătorească din 24 iunie 2004, nr.2-969/2004 eliberat de Judecătoria Ciocana mun. Chișinău privind desfacerea căsătoriei dintre Ion Grecu și Ecaterina Grecu (f. d. 34 vol. I).

Totodată, se mai constată că prin răspunsul din 18 decembrie 2012, Judecătoria Ciocana mun. Chișinău informează că la data de 26 mai 2004 la Judecătoria Ciocana mun. Chișinău a fost înregistrată cererea de chemare în judecată depusă de către Galina Borta împotriva lui Ion Borta cu privire la desfacerea căsătoriei, căreia i s-a atribuit numărul de înregistrare 2-969/2004, iar cererea Ecaterinei Grecu împotriva lui Ion Grecu cu privire la desfacerea căsătoriei cu nr. 2-969/2004 în Judecătoria Ciocana mun. Chișinău nu a fost înregistrată.

Așa dar, instanța de recurs reține că circumstanțele statuate în cauză, denotă incontestabil că o cerere de chemare în judecată a Ecaterinei Grecu împotriva lui Ion Grecu cu privire la desfacerea căsătoriei nu a fost înregistrată în Judecătoria Ciocana mun. Chișinău.

Or, un astfel de dosar civil cu numărul 2-969/2004, a fost înregistrat între alte părți și anume Galina Borta împotriva lui Ion Borta cu privire la desfacerea căsătoriei.

Drept urmare, aceste constatări care indică cu certitudine lipsa unei hotărâri judecătorești cu privire la desfacerea căsătoriei înregistrată între Ecaterina Grecu și Ion Grecu, constituie temei de a determina că extrasul din hotărârea nr. 2-969/2004 din 24 iunie 2004 cu privire la desfacerea căsătoriei între Ion Grecu și Ecaterina Grecu, este unul fals.

Mai cu seamă se va menționa ca prin însuși răspunsul Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 18 decembrie 2012, s-a invocat că extrasul din hotărârea nr. 2-969/2004 din 24 iunie 2004 cu privire la desfacerea căsătoriei înregistrată la XXXXX între Ion Grecu și Ecaterina Grecu, care a fost prezentat de către avocatul Angela Babără, este fals și la data de 18 decembrie 2012 în adresa Procuraturii sectorului Ciocana mun. Chișinău a fost expediat denunțul cu solicitarea intentării unei cauze penale pe acest caz (f. d. 5 vol.I).

Instanța de recurs remarcă că conform prevederilor art. 220 alin. (1) Cod civil, actul juridic sau clauza care contravin normelor imperative sunt nule dacă legea nu prevede altfel.

Cu referire la prevederile enunțate, prima instanță just a stabilit că actul de divorț și certificatele de divorț contravin legii, deoarece au fost eliberate în baza unui act fals – extrasul din hotărârea nr. 2-969/2004 din data de 24 iunie 2004.

În conexiunea celor relatate, instanța de recurs reține ca justă soluția primei instanțe cu privire la recunoașterea nulă a actului de divorț între Ion Grecu și Ecaterina Grecu, înregistrat la Oficiul stării civile sect. Ciocana, mun. Chișinău cu numărul de înregistrare XXXXX din XXXXX și a certificatelor de divorț seria XXXXX nr. XXXXX și seria XXXXX nr. XXXXX.

Față de aceste aspecte, este lipsită de suport concluzia instanței de apel precum că faptul începerii urmăririi penale în privința Mariei Ciocan privind confecționarea, deținerea, vânzarea documentelor false, care include nemijlocit și episodul privind extrasul din hotărârea nr. 2-969/2004 din 24 iunie 2004, nu reprezintă un motiv întemeiat de a constata ilegalitatea unor fapte sau falsificarea cărorva acte, cât și vinovăția persoanei, urmând a se respecta prezumția nevinovăției acesteia.

Și asta deoarece, la caz, temeinicia acțiunii cu privire la recunoașterea nulă a actului juridic nu este condiționată de vinovăția persoanei vizate în procedura urmăririi penale privind confecționarea, deținerea, vânzarea documentelor false, dar de însuși falsul extrasului din hotărârea judecătorească în baza căruia a fost efectuat actul de divorț nr. XXXXX din XXXXX de către Oficiul stării civile sect. Ciocana mun. Chișinău, existența căruia s-a dovedit a fi în lipsa unei hotărâri judecătorești.

Mai cu seamă se va evidenția că în cadrul judecării pricinii a fost stabilit incontestabil că căsătoria înregistrată între Ion Grecu și Ecaterina Grecu de către Primăria Durești mun. Chișinău cu nr. XXXXX, la data de XXXXX, a fost desfăcută în mod legal, prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 17 octombrie 2013 (f. d. 132 vol. I).

Drept urmare, la data de 3 decembrie 2013, de către Oficiul stare civilă mun. Chișinău a fost eliberat certificatul de divorț seria XXXXX nr. XXXXX, între Ion Grecu și Ecaterina Grecu (f. d. 157 vol. I).

Față de cele relevate mai sus, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat, care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Ion Grecu, reprezentat de avocatul Angela Babără.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2017 și se menține hotărârea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 5 decembrie 2016, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ion Grecu împotriva Oficiului

stării civile sect. Ciocana mun. Chișinău și Ecaterinei Cara (Grecu) cu privire la contestarea actului administrativ și anularea actelor juridice.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Ala Cobăneanu